

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 3 mars 1939 kl. 2 e. m

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 79 § 2 mom. lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse på landet m. m.

Till konstitutionsutskottets handläggning hava båda kamrarna den 8 februari 1939 hänvisat en den 3 februari 1939 dagtecknad, till riksdagen avlåten proposition, nr 56, vari Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga nedan intagna förslag till 1) lag angående ändrad lydelse av 79 § 2 mom. lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet; 2) lag angående ändrad lydelse av 74 § 2 mom. lagen den 6 juni 1930 (nr 252) om kommunalstyrelse i stad; samt 3) lag angående ändrad lydelse av 63 § 2 mom. lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm.

Beträffande motiveringen till det i propositionen framlagda förslaget får utskottet hänvisa till det till densamma fogade utdraget av statsrådsprotokollet över socialärenden den 3 februari 1939.

Enligt lagarna om kommunalstyrelse på landet och i stad samt i Stockholm skall kommuns beslut om upptagande av lån eller ingående av borgen för att vinna bindande kraft i allmänhet underställas Konungens prövning och fastställelse. Kommun äger dock utan underställning i viss omfattning upptaga lån, ställda på högst ett års återbetalningstid, och amorteringslån, ställda att återbetalas inom fem år, samt att vid förvärv av egendom övertaga betalningsansvar för däri in-tecknad gäld; med lån jäms-tälles här borgen. I den föreliggande propositionen föreslås nu, att kommun jämväl, utan att Konungens fastställelse å beslut därom skall erfordras, i enlighet med därutinnan gällande bestämmelser gentemot staten skall äga åtaga sig ansvarighet för lån, som av statsmedel beviljas allmännyttiga bostadsföretag eller enskilda personer för beredande av bostäder åt mindre bemedlade, barnrika familjer. De författningar, som för närvarande gälla i förevarande hänseende, äro två kungörelser av åren 1935 och 1938, vilka avse beredande åt dylika familjer, den förra av hyresbostäder och den senare av bostäder i egna hem. Den av staten i enlighet med stadgandena i dessa kungörelser bedrivna låne- och understödsverksamheten bygger på förutsättningen av kommunernas ekonomiska medverkan. Bostadsanskaffningslån må sålunda beviljas bostadsföretag eller enskild person allenast under villkor, att den låneförmedlande

kommunen lämnar dylik medverkan. Detta förhållande får antagas föranleda, att Kungl. Maj:t såsom regel icke torde komma att vägra en kommun att åtaga sig betalningsansvar, varom här är fråga. De ekonomiska risker, som en kommun ikläder sig genom att lämna sin medverkan till den av staten på förevarande område igångsatta låne- och understödsverksamheten, måste vidare anses vara jämförelsevis obetydliga. Den ingående kännedom om såväl nyssnämnda ansvarsåtagande som om kommunernas skuldsättning i övrigt, vilken Kungl. Maj:t bör äga vid prövningen av kommunala låneärenden, behöver icke heller äventyras genom ett bifall till den föreslagna lagstiftningen. Statens byggnadslånebyrå kan och bör nämligen, såsom även föredragande departementschefen framhållit, instruktionsledes åläggas att till finansdepartementet lämna uppgifter om kommunernas ansvarighet jämlikt förut berörda båda kungörelser. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition, måtte antaga följande

1) **Lag**

angående ändrad lydelse av 79 § 2 mom. lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Härigenom förordnas, att 79 § 2 mom. lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse på landet¹⁾ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

79 §.

2 mom. Kommun äger, — — — fastställda taxeringslängden.

Utöver vad — — — annan ordning.

Lån, som — — — nytt lån.

Nyttjar kommun — — — nyttjade fondmedel.

Med lån — — — även borgen.

Kommun äger jämväl, utan att Konungens fastställelse å beslut därom erfordras, i enlighet med därutinnan gällande bestämmelser gentemot staten åtaga sig ansvarighet för lån, som av statsmedel beviljas allmännyttiga bostadsföretag eller enskilda personer för beredande av bostäder åt mindre bemedlade, barnrika familjer.

Av Konungen — — — upptaga lånet.

Denna lag träder i kraft omedelbart efter utfärdandet samt äger tillämpning jämväl å dessförinnan fattade men av Konungen icke prövade beslut.

¹⁾ Senaste lydelse, se S. F. S. 1937: 498.

2) Lag

angående ändrad lydelse av 74 § 2 mom. lagen den 6 juni 1930 (nr 252)
om kommunalstyrelse i stad.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Härigenom förordnas, att 74 § 2 mom. lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse i stad¹⁾ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

74 §.

2 mom. Stad äger, — — — annan stad.

Utöver vad — — — annan ordning.

Lån, som — — — nytt lån.

Nyttjar stad — — — nyttjade fondmedel.

Med lån — — — även borgen.

Stad äger jämväl, utan att Konungens fastställelse å beslut därom erfordras, i enlighet med därutinnan gällande bestämmelser gentemot staten åtaga sig ansvarighet för lån, som av statsmedel beviljas allmännyttiga bostadsföretag eller enskilda personer för beredande av bostäder åt mindre bemedlade, barnrika familjer.

Av Konungen — — — upptaga lånet.

Denna lag träder i kraft omedelbart efter utfärdandet samt äger tillämpning jämväl å dessförrinnan fattade men av Konungen icke prövade beslut.

3) Lag

angående ändrad lydelse av 63 § 2 mom. lagen den 15 juni 1935 (nr 337)
om kommunalstyrelse i Stockholm.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Härigenom förordnas, att 63 § 2 mom. lagen den 15 juni 1935 om kommunalstyrelse i Stockholm²⁾ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

63 §.

2 mom. Staden äger, — — — fastställda taxeringslängden.

Utöver vad — — — annan ordning.

Lån, som — — — nytt lån.

¹⁾ Senaste lydelse, se S. F. S. 1937: 499.

²⁾ Senaste lydelse, se S. F. S. 1937: 502.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Nyttjar staden — — — nyttjade fondmedel.

Med lån — — — även borgen.

Staden äger jämväl, utan att Konungens fastställelse å beslut därom erfordras, i enlighet med därutinnan gällande bestämmelser gentemot staten åtaga sig ansvarighet för lån, som av statsmedel beviljas allmännyttiga bostadsföretag eller enskilda personer för beredande av bostäder åt mindre bemedlade, barnrika familjer.

Av Konungen — — — upptaga lånet.

Denna lag träder i kraft omedelbart efter utfärdandet samt äger tillämpning jämväl å dessförinnan fattade men av Konungen icke prövade beslut.

Stockholm den 3 mars 1939.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande: Herrar *Hallén, Anton Pettersson, Strömberg**), *Gustaf Adolf Björkman, Oscar Gottfrid Karlsson, Rahmn**), *Källman, Herlitz, Karl August Johanson, Nils Andersson, Albertsson, Andersson i Igelboda**), *Fast, Andersson i Ovanmyra, Mosesson**), *Lundqvist**), *Nordström i Torsby, Hällgren, Arnemark och Johansson i Tväråselet.*

*) Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Gustaf Adolf Björkman, Rahmn* och *Herlitz*, vilka yrkat att ifrågasvara kungl. proposition icke måtte tillstyrkas.